

LILLEHAMMER KOMMUNE

EIERMELDING 2020

Innledning

I tråd med kommunelovens § 26-1 utarbeider Lillehammer kommune eierskapsmelding en gang i kommunestyreperioden. I denne fastsettes prinsippene for styring og oppfølging av kommunens eierandeler i selskapene der man eier andeler. I tillegg har kommunestyret vedtatt at det skal utarbeides årlige Eiermeldinger der man blant annet gjennomgår selskapenes økonomiske resultat, samt risiko knyttet til eierskapet.

Eiermelding 2020 er utarbeidet basert på regnskapstall og opplysninger om selskapets drift og ledelse i 2019. Aksjeselskap har som hovedregel frist til 30. juni påfølgende år med å avlegge regnskap og avholde generalforsamling. På grunn av koronasituasjonen er denne fristen utsatt til 31. august i 2020 for regnskapsåret som avsluttes 31.12.2019.

Motiver for eierskap

I eierskapsmelding 2020-2024 er det redegjort for fire motiv for selskapsdannelse:

- Samarbeid for å effektivisere tjenesteproduksjonen
- Samfunnsøkonomiske motiv
- Finansielle motiv
- Næringspolitiske motiv

De fire motivene er nærmere beskrevet i eierskapsmeldingens kapittel 3. For selskap der kommunens eierskap helt eller delvis er finansielt motivert eller begrunnet med at selskapet har en meravkastning som følge av verdier som tilhører fellesskapet (grunnrente), er det et absolutt krav at selskapene leverer resultat og betaler utbytte etter det som er vanlig i bransjen de opererer i. Overskuddskravet til øvrige selskap kan variere, men selskapene skal som minimum drives i balanse. Lillehammer kommune kan frafalle krav om utbytte til fordel for oppbygging av egenkapital for en periode på inntil fire år ad gangen.

For alle selskap der kommunen har en eierandel gjelder at alle transaksjoner som involverer kommunen (tilskudd, kjøp og salg av tjenester) skal være transparente og dokumenterbare. Kjøp og salg av tjenester skal skje til markedsmessige vilkår. Selskap som mottar tilskudd fra kommunen, men som også har virksomhet som konkurrerer med private skal ha et regnskapsmessig skille i tråd med regelverket for offentlig støtte.

Forventninger til styrene

I Lillehammer kommunes Eierpolitikk 2016-2019 er det listet opp flere konkrete krav til styrene i selskap der Lillehammer kommune eier mer enn 50 %.

I utgangspunktet var det planlagt at de selskapene det gjelder skal rapportere etterlevelse og forklare avvik i årsmeldingen. Dette har vist seg å være lite hensiktsmessig og etterlevelsen har derfor blitt håndtert som et eget tema når valgkomiteen har møtt sittende og fremtidige styreledere i forbindelse med (årlig) valg. Siden 2018 er denne gjennomgangen formalisert ved at styrelederne besvarer en nettbasert spørreundersøkelse om etterlevelse, som så danner grunnlaget for samtalen med valgkomiteen. Erfaringen så langt er at styrene er opptatt av etterlevelse, selv om dette kan praktiseres litt forskjellig, blant annet avhengig av størrelse og kompleksitet i selskapet.

Endringer i beste praksis

Lillehammer kommunes eierskapspolitikk bygger på beste praksis slik dette framkommer av KS anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, samt Norsk utvalg for Eierstyring og Selskapsledelse (NUES) anbefaling om eierstyring og selskapsledelse (utgave datert 17.10.2018). Det er ikke gjort endringer i noen av disse siden forrige Eiermelding.

Selskapskontroller i 2019

I løpet av 2018 gjennomførte Irev, etter bestilling fra kommunens kontrollutvalg, selskapskontroll av Lillehammer Skifestival AS.

Lillehammer Skifestival AS

Lillehammer kommune eide 64,57 % av aksjene i Lillehammer Skifestival AS. Rapporten fra Irev ble behandlet av kommunestyret 20. juni 2019, som gjorde følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Selskapskontroll Lillehammer Skifestival AS» til etterretning og merker seg at kommunen ikke ser ut til å ha fulgt opp selskapet godt nok.
2. Kommunestyret forventer at revisjonens anbefalinger blir fulgt opp av rådmannen:
 - a. Kommunen bør følge aktivt opp selskaper som har en anstrengt økonomi. Eiermøter og hyppigere/grundigere rapportering kan være nyttige virkemidler i denne sammenheng.
 - b. Kommunen bør involvere de folkevalgte organer aktivt i eierstyringen og forankre den i kommunestyret for selskaper som har stor betydning for kommunen.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på oppfølging av anbefalingene innen 1.9.2019 og en muntlig tilbakemelding på kontrollutvalgets siste møte i denne valgperioden den 30.9.2019. Kontrollutvalget bes om å vurdere informasjonen som gis og eventuell videre oppfølging.

Oppfølging: I Eiermelding 2019 ble det gjort en vurdering av økonomisk risiko knyttet til eierskapet av de største engasjementene (eierandel over 50 %) og det ble vedtatt forsterket eierstyring av ett selskap, basert på forhøyet risiko særlig knyttet til soliditet. Det er også gjennomført en spørreundersøkelse blant styreledere som basis for å vurdere selskapenes etterlevelse av kommunens eierskapspolitikk. Fra 2020 gjøres en vurdering av økonomisk risiko knyttet til eierskap for alle selskap som kommunen har eierandel i (se tabell på siste side). Det er også tatt inn et eget punkt om forsterket eierstyring i «Eierskapsmelding 2020-2024». Lillehammer Skifestival AS ble avvirket i 2019.

Selskap der Lillehammer kommune eier 50 % eller mer

I eierskapsmelding 2020-2024 er det lagt opp til at for selskap der kommunen eier 50 % eller mer, eller selskap som det er særskilt politisk interesse for, skal redegjørelsen i Eiermeldingen følge en vedtatt mal. I Eiermelding 2020 omfatter dette fem aksjeselskap og ett interkommunalt selskap. I tillegg har man også i år valgt å inkludere Jorekstad Fritidsbad der Lillehammer kommune eier 32,4 %, men i tillegg har en garantiforpliktelse knyttet til selskapets lån. Alle regnskapstall og opplysninger knyttet til årsmeldinger gjelder selskapets regnskap og årsmelding for 2019. Det samme gjelder opplysninger knyttet til organisasjon, dvs. at det er styremedlemmer og daglig leder som underskrev årsregnskap og -beretning for 2019 som er tatt med. For fargekoding av nøkkeltall, se vedlegg 1.

Lillehammer Kommunale Eiendomsselskap AS

Bransje: 68.209 Utleie av egen eller leid fast eiendom

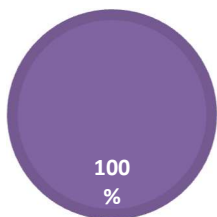
Vedtektsfestet formål: Selskapets virksomhet er kjøp og salg av bebygd og ubebygd eiendom, oppføring av bygg, eiendomsutvikling og inn- og utleie av lokaler. Selskapet kan eie eiendom sammen med private eller andre offentlige aktører. Selskapet skal legge vekt på sitt særlige samfunnsmessige ansvar og skal i den sammenheng ivareta offentlige og byutviklingsmessige hensyn.

Organisasjonsform:
Aksjeselskap

Organisasjonsnummer:
980 706 494

Stiftelsesår:
1999

EIERE OG STYRE

Lillehammer kommune 100 %

Vegar Strand (Styreleder)

Geir Lande Fevang

Hilde Cathrine Grøneng

Ingebjørg Boye

Merethe Kjellberg

Audun Amdahl (daglig leder)

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	18 912	21 090	21 850	
Årsresultat	1 725	1 296	3 779	
Eiendeler	189 421	192 083	191 214	

NØKKELTALL

Lønnsomhet:
5,1 %

Soliditet:
16,9 %

Likviditet:
4,78

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Selskapet skal eie og drifte kommunale bygg og boliger. I tillegg skal selskapet kjøpe og opparbeide tomteområder der dette har samfunnsmessig betydning, enten tomteområdene er tenkt for formålsbygg, næringseiendommer, boliger eller fritidsboliger. Selskapet skal ha en aktiv rolle når det gjelder å skaffe og tilrettelegge næringsarealer. Selskapet har ikke eget økonomisk formål og lønnsomheten anses derfor som tilfredsstillende. Eierskapet har så langt vist seg tjenlig i forhold til forhold til kommunens eierstrategi. Selskapet anses å være veldrevet og kommunen bør videreføre sitt engasjement i selskapet som i dag.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

Framtidige endringer i regelverket for offentlige anskaffelser kan føre til at tjenester som selskapet i dag kjøper fra Lillehammer kommune må ut på anbud. Dette kan eventuelt gjøre det mindre hensiktsmessig å organisere virksomheten som et AS. Det foreligger foreløpig ingen konkret forslag om slike endringer.

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?

Ja, det er mulig. Selskapet opererer i noen grad i markeder der det også er private aktører. Det er derfor viktig at det stilles krav om at virksomheten skal drives på forretningsmessige vilkår og at bruk av kommunale ressurser prises riktig.

Lillehammer Olympiapark AS

Bransje: 93.110 Drift av idrettsanlegg

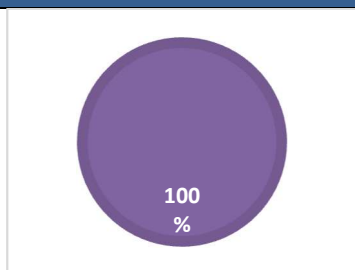
Vedtektsfestet formål: Selskapets formål er på samfunns- og forretningsmessig basis å eie, drive, vedlikeholde og utvikle anlegg som er bygget for OL 94 og annen virksomhet som har sammenheng med dette. Selskapet er uten eget økonomisk formål.

Organisasjonsform:
Aksjeselskap

Organisasjonsnummer:
959 295 417

Stiftelsesår:
1990

EIERE OG STYRE

Lillehammer kommune 100 %

Sidsel Brath (Styreleder)
Torstein Rudihagen
Sverre Knutsønn Seeberg
Bjørgulf Noraberg
Morten Rønning
Marit Roland
Torunn Linneberg
Roar Olsen (ansatt)
Per Olav Andersen (daglig leder)

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	62 396	59 040	76 969	
Årsresultat	- 2 211	1 020	2 013	
Eiendeler	45 693	41 981	42 597	

NØKKELTALL

Lønnsomhet:
1,9 %

Soliditet:
5,3 %

Likviditet:
1,16

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Sikre drift, vedlikehold og utvikling av OL-anleggene i Lillehammer til nytte og glede for idretten og Lillehammers befolkning. Til tross for omfattende kommersiell virksomhet er ingen av anleggene lønnsomme og virksomheten er avhengig av offentlige tilskudd. Den samfunnsøkonomiske nytten anses imidlertid å være stor, og eierskapet er begrunnet med dette. Selskapet har ikke eget økonomisk formål, men lønnsomheten økes slik at selskapet kan bygge egenkapital. Alternativet er at eier tilfører ny egenkapital. Eierskapet har så langt vist seg tjenlig i forhold til forhold til kommunens eierstrategi. Selskapet anses å være veldrevet og kommunen bør videreføre sitt engasjement i selskapet som i dag. Det er knyttet forpliktelser/ forventninger om offentlig eierskap til anleggene i forbindelse med overdragelsen fra staten. Selskapet har i 2020 vært underlagt forsterket eierstyring, og denne videreføres i 2021.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

Lillehammer Olympiapark har et årlig tilskuddsbehov på 12 mill. kroner. Fram til 2014 ble dette finansiert fra etterbruksfondet. I perioden 2014-2016 har selskapet mottatt midler til drift fra staten, Oppland fylkeskommune og Lillehammer kommune og tilskudd for å oppgradere noen av anleggene fra Lillehammer kommune. Kulturdepartementet har bevilget 2 mill. kroner i årlig driftstilskudd til bob- og akebanen fra 2018. Det arbeides med å øke inntjeningen og å få til en forlengelse av de siste årenes tilskuddsmodell, men kommunen må være forberedt på å gi betydelige bidrag selv. Selskapet er hardt rammet av Koronakrisen i 2020, med svært mange avlyste arrangement og en vesentlig reduksjon i inntektsgrunnlaget.

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?

Ja, det er mulig. Selskapet har noe aktivitet i markeder der det også er private aktører (primært eventmarkedet). Det er derfor viktig at det stilles krav om at virksomheten skal drives på forretningsmessige vilkår og at det praktiseres et regnskapsmessig skille som sikrer at offentlige tilskudd ikke subsidierer den konkurranseutsatte delen av virksomheten.

Lillehammer Gausdal Energiverk Holding AS

Bransje: 35.112 Produksjon av elektrisitet

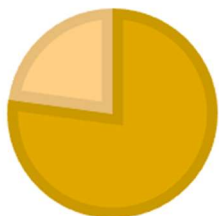
Vedtektsfestet formål: Eie og investere i kraftvirksomhet og annen virksomhet som står i forbindelse med dette, herunder deltagelse i andre selskaper med lignende virksomhet, samt investeringer i fast eiendom, verdipapirer og andre formuesobjekter.

Organisasjonsform:
Aksjeselskap

Organisasjonsnummer:
986 652 671

Stiftelsesår:
2004

EIERE OG STYRE

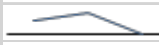

Lillehammer kommune 77,16 %
Gausdal kommune 22,84 %

Nanna Egidius (Styreleder)
Eirik Haagenen
Annette Musdalslien

Annar Skrefsrud (daglig leder)

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	24 835	40 231	-	
Årsresultat	28 609	26 112	8 324	
Eiendeler	786 702	1 036 555	999 133	

NØKKELTALL

Lønnsomhet:
1,8 %

Soliditet:
63,6 %

Likviditet:
0,08

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Det opprinnelige eierskapet til Lillehammer og Gausdal Energiverk var begrunnet i et ønske om å sikre innbyggerne tilgang til elektrisk strøm. Gjennom deregulering, oppkjøp og fusjoner har eierskapet blitt mindre lokalt og knyttet til forsynings situasjonen. Eierskapet er i dag til dels finansielt motivert, men kan også begrunnes ut fra at el-forsyning er en kritisk samfunnsfunksjon og grunnrenten fra vannkraft. Selskapet skal eie og forvalte Gausdal og Lillehammer kommuners eierandeler i Eidsiva Energi AS (som i løpet av 2019 som følge av en fusjon ble eierandeler i Innlandet Energi Holding AS), samt de verdier som følger av eierskapet, blant annet lån hos eierkommunene og en plasseringsportefølje som forvaltes etter de samme prinsippene som eiernes finansstrategi.

Selskapet betaler utbytte til eierne, til sammen i størrelsesorden 50 mill. kroner pr. år. Den dårlige lønnsomheten og likviditeten i 2019 skyldes regnskapstekniske forhold som følge av fusjonen mellom Eidsiva Energi og Hafslund ECO. Dette innebærer at inntekter fra 2019 først vil bli inntektsført i 2020 (sammen med løpende inntekter fra 2020), slik at de to årene må ses under ett. Utbyttet til eierkommunene vil ikke bli berørt av dette.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

Alternative energikilder, krav og muligheter knyttet til det grønne skiftet og behov for fornying av infrastruktur kan på sikt føre til dårligere lønnsomhet i sektoren og lavere utbytte til eierne. I 2019 ble det vedtatt å fusjonere Eidsiva Energi AS og Hafslund Eco AS. De tidligere eierne av Eidsiva Energi AS har videreført sitt eierskap gjennom et nytt selskap, Innlandet Energi Holding AS. Dette innebærer at det nå er to lag med holdingselskap mellom kommunene og de egentlige verdiene. Det er derfor naturlig å vurdere om LGE Holding AS skal videreføres eller om det kan være aktuelt at eierkommunene eier sin andel av aksjene i Innlandet Energi Holding AS direkte. Det vil bli lagt fram egen sak om dette høsten 2020.

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?

Nei.

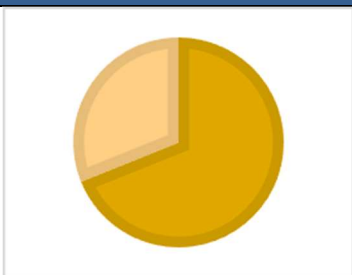
GLØR IKS

Bransje: 38.210 Behandling og disponering av ikke-farlig avfall

Vedtektsfestet formål: Innhenting og behandling av husholdnings- og næringsavfall i kommunene i Lillehammer-regionen.

Organisasjonsform: Interkommunalt selskap	Organisasjonsnummer: 971 041 692	Stiftelsesår: 1983(1999 etter ny lov om IKS)
--	-------------------------------------	---

EIERE OG STYRE

Lillehammer kommune 68,9 %
Gausdal kommune 17,5 %
Øyer kommune 13,6 %

Jan Tore Meren (Styreleder)
Anette Nystad Hårberg
Helene Dypdal
Irene Thorsplass
Jenny Helena Wold
Kåre Solbakken
Erik Lagethon
Bjørn Erik Lien
Inge Morten Hove (daglig leder)

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	92 737	104 132	112 616	
Årsresultat	2 479	- 176	4 074	
Eiendeler	126 904	126 119	130 126	

NØKKELTALL

Lønnsomhet: 3,7 %	Soliditet: 71,9 %	Likviditet: 2,71
----------------------	----------------------	---------------------

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Kommunene har plikt til å organisere renovasjon i kommunen. Selskapet ble opprettet for å ivareta dette ansvaret for flere samarbeidende kommuner, og er pålagt å drive til selvkost. Selskapet har et datterselskap som er engasjert innenfor næringsavfall. Selskapet har ikke økonomisk formål. Lønnsomheten må ses i lys av dette. Selskapet er veldrevet og har god soliditet og likviditet.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

Eventuell omlegging av IKS som eierform kan medføre at selskapet må tilføres egenkapital.

Det er viktig at selskapet styres på en måte som er forenlig med krav til selskap som utfører oppgaver i egenregi. Generalforsamlingen kan om nødvendig instruerer styret om å iverksette tiltak for å sikre dette. Styret har utarbeidet strategi for selskapet 2019-2022, som i tråd med aksjonæravtalen er godkjent av eiermøtet i august 2020. Det er et uttrykt mål å få flere kommuner inn som eiere. Lillehammer kommune har i den forbindelse redusert den nedre grense for eierskap fra 50,1 % til 34,77 % (november 2017).

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevidning?

Selskapet er også engasjert innenfor næringsavfall, som er et konkurranseutsatt marked. Selskapet må holde denne delen regnskapsmessig adskilt fra virksomheten knyttet til husholdningsavfall.

Lipro AS

Bransje: 88.993 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked

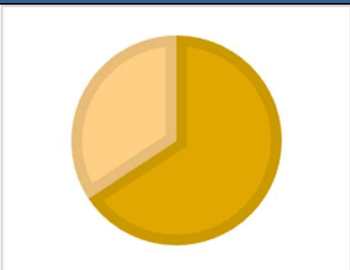
Vedtektsfestet formål: Lipro AS er en arbeidsmarkedsbedrift som har til formål å tilby tjenester og produkter av høy kvalitet med vekt på fleksible løsninger tilpasset deltagere og kunder, som igjen skal gi mennesker mulighet for aktivitet, arbeid eller kompetanseheving.

Organisasjonsform:
Aksjeselskap

Organisasjonsnummer:
913 914 945

Stiftelsesår:
2003

EIERE OG STYRE

Lillehammer kommune 65,76 %
Oppland FK 26,6 %
Andre 7,6 %

Elin Gundersen Limoseth
(Styreleder)
Per J. Prestrud
Trine Sommerfelt Stenberg,
Per A. Mæhlum
Ane Bjørnsgaard
Tove Solbakken Håkenstad
Nils Martin Forså (daglig leder)

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	5 735	20 115	18 524	
Årsresultat	70	217	416	
Eiendeler	9 280	8 562	9 259	

NØKKELTALL

Lønnsomhet:
4,7 %

Soliditet:
71,0 %

Likviditet:
3,23

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Intensjonen med å etablere/gå inn på eiersiden i LIPRO var å gi arbeidsledige og yrkeshemmede et tilbud om hjelp til å komme tilbake til ordinært arbeidsliv. Dette er en del av et offentlig tjenestetilbud, som det har vist seg hensiktsmessig å organisere som et selskap i samarbeid med andre aktører. Selskapet har ikke økonomisk formål. Til tross for lav lønnsomhet har selskapet god soliditet og likviditet, og anses som veldrevet.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

Hovedtyngden av Lipros virksomhet er knyttet til ulike tiltaksplasser som betales av NAV. Selskapet er sårbart i forhold til NAVs behov for slike plasser.

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?

Ja, det er mulig. Selskapet opererer i noen grad i et åpent konkurransemarked. Opprettelsen av to atskilte datterselskap med ansvar for henholdsvis skjermet og konkurranseutsatt virksomhet løser langt på vei de utfordringer som kunne oppstå som følge av dette.

Ikomm AS

Bransje: 63.110 Databehandling, datalagring og tilknyttede tjenester

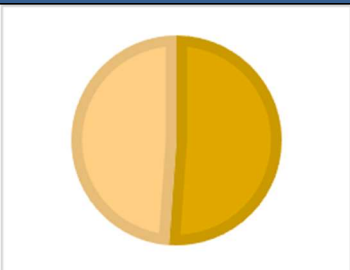
Vedtektsfestet formål: Å tilby å levere varer og tjenester knyttet til informasjons- og kommunikasjonsteknologi til offentlige og private aktører, herunder gjennom investering og deltakelse i andre virksomheter.

Organisasjonsform:
Aksjeselskap

Organisasjonsnummer:
991 335 846

Stiftelsesår:
2007 (IKS 2003-2007)

EIERE OG STYRE

Lillehammer kommune 51,13 %
Gausdal kommune 12,73%
Øyer kommune 19,14 %
Indre Østfold kommune 26,0 %

Annar Skrefsrud (Styreleder)
Kristin Iansen
Nanna Egidius
Åsmund Kobbervik
Hege Tokerud
Sverre Hølmo (ansatt)
Svein Gunnar Oppstad (ansatt)
Morten Rønning (daglig leder)

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	139 632	179 206	204 912	
Årsresultat	848	3 808	6 702	
Eiendeler	54 588	58 381	69 556	

NØKKELTALL

Lønnsomhet:
13,2 %

Soliditet:
43,8 %

Likviditet:
1,59

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Selskapet ble opprettet som et IKS for å ivareta utviklings- og driftsoppgaver innen IKT for de tre opprinnelige eierkommunene. Omdannelsen til AS ble begrunnet med fleksibilitet og mulighet for samarbeid med andre aktører, også på eiersiden. Gjennom Ikomm ønsker eierne å ivareta utviklings- og driftsoppgaver innen IKT på en effektiv og sikker måte. Eierskapet er også næringspolitisk begrunnet, d.v.s. at det er et mål i seg selv å ha et betydelig antall IKT-arbeidsplasser i regionene. Selskapet er godt drevet. I den nye aksjonæravtalen (fra 2017) er det vedtatt at det ikke skal tas ut utbytte fra selskapet før tidligst fra regnskapsåret 2020. På eiermøte i august 2020 ble det vedtatt en utbytteplan der hovedregelen er at eierne i årene framover får utbetalt 50 % av årsresultatet som utbytte.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

Det er viktig at selskapet styres på en måte som er forenlig med krav til selskap som utfører oppgaver i egenregi. Generalforsamlingen kan om nødvendig instruerer styret om å iverksette tiltak for å sikre dette. Styret har utarbeidet strategi for selskapet 2019-2022, som i tråd med aksjonæravtalen er godkjent av eiermøtet i august 2020. Det er et uttrykt mål å få flere kommuner inn som eiere. Lillehammer kommune har i den forbindelse redusert den nedre grense for eierskap fra 50,1 % til 34,77 % (november 2017).

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?

Ja, det er mulig. Selskapet konkurrerer i et marked med private aktører. Det er derfor viktig at det stilles krav om at virksomheten skal drives på forretningsmessige vilkår, og at det er etablert et avtaleverk som sikrer riktig prising. Det er foretatt flere gjennomganger og analyser (bench-marking) og en selskapskontroll som bekrefter at dette er på plass.

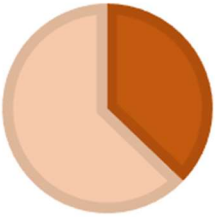
Jorekstad Fritidsbad AS

Bransje: 93.110 Drift av idrettsanlegg

Vedtektsfestet formål: Å legge til rette for kultur, idrett og rekreasjon gjennom drift og utleie av bygninger og areal. Virksomheten skal balansere både et lokalt og regionalt perspektiv. Selskapet har ikke erverv som formål, og det utbetales ikke aksjeutbytte.

Organisasjonsform: Aksjeselskap	Organisasjonsnummer: 911 691 817	Stiftelsesår: 2013
------------------------------------	-------------------------------------	-----------------------

EIERE OG STYRE

	Lillehammer kommune 37,19 % Fåberg Musikkforening 13,78 % UL Henrik Wergelands Minne 12,24 % Faaberg Idrettslag 8,18 % Andre 28,6 %	Håkon Rustad (Styreleder) Trond Hedalen Jennie Margareta Furulund Roland Sels-Agersten Anne-Grete Dahl Haakon-Paavo Laakso Nysted, Terje Næss Terje Rønning (daglig leder)
---	---	---

REGNSKAP

År	2017	2018	2019	
Driftsinntekter	19 219	18 151	15 863	
Årsresultat	2 100	554 -	1 839	
Eiendeler	35 984	64 705	92 012	

NØKKELTALL

Lønnsomhet: - 1,0 %	Soliditet: 12,7 %	Likviditet: 0,19
------------------------	----------------------	---------------------

KOMMENTARER

Kommunens eierstrategi (formålet med eierskapet):

Sikre Lillehammers befolkning tilgang til svømme- og badeanlegg med høy kvalitet, og som oppfyller kommunens plikter når det gjelder svømmeopplæring og skolesvømming. Anlegget har også stor betydning i et folkehelseperspektiv.

Styrets arbeid:

Styret har fulgt opp kommunens forventninger til styret slik denne er beskrevet i eierpolitikk 2016-2019.

Særskilte utfordringer/fokusområder (trusler/muligheter)?

I tillegg til eierandelen har Lillehammer kommune en garantiforpliktelse knyttet til selskapets lån. En utbygging som har blitt dyrere enn forutsatt gjør at selskapet har en anstrengt økonomi. Nedstengning som følge av Koronakrisen i 2020 gjør ikke situasjonen lettere.

Kan kommunens eierskap bidra til uheldig konkurransevridding?

Ja. Selskapet driver i et i all hovedsak kommersielt marked.

Risikovurdering av selskapene Lillehammer kommune eier

I tabell 1 er det gjort en enkel vurdering av selskapenes økonomi, med fokus på den risiko som eier(e) tar gjennom sitt eierskap. I utgangspunktet er eiernes formelle økonomiske ansvar i et aksjeselskap begrenset til aksjekapitalen. Erfaring, blant annet fra Lillehammer Skifestival, viser at det kan være vanskelig for offentlige eiere å la (lokale) kreditorer ta tap, slik at den reelle tapsrisikoen er større enn begrensningen som følger av aksjeloven.

I tabellen er følgende nøkkeltall beregnet og vurdert:

Lønnsomhet: Totalkapitalrentabiliteten i et selskap viser hva den årlige avkastningen (inklusive finanskostnader) utgjør av selskapets samlede eiendeler. Et rimelig nivå er 10 - 15%, men bør ligge over det selskapet betaler for sine lån.

Soliditet: Egenkapitalandelen viser hvor stor andel av egenkapitalen utgjør av selskapets samlede eiendeler. Hvis sum egenkapital er under NOK 100 000,- anses soliditeten uansett for å være svak.

Likviditetsgrad: Dette er et mål på hvor mye kortsiktige midler foretaket har i forhold til forpliktelsene selskapet har på samme tidshorison. Kortsiktig gjeld er forpliktelser som forfaller innen ett år, mens omløpsmidler er midler i foretaket som kan likvideres innen ett år.

Det opereres med fem risikokategorier; ikke tilfredsstillende (rød), svak (gul), tilfredsstillende (lys grønn), god (grønn) og meget god (mørk grønn).

Nøkkeltallene og risikovurderingen i tabellen venstre del er basert på universelle formler og terskler, som tar ikke hensyn til bransje eller formål med eierskapet. Det framgår av tabellen over at lønnsomheten (totalkapitalrentabiliteten) gjennomgående er svak for nesten alle selskapene. Dette må i stor grad sees i sammenheng med at det kommunale eierskapet i selskapene ofte ikke er finansielt motivert. I den høyre delen av tabellen er risikoen justert for at mange selskap ikke har lønnsomhet som mål, og soliditet og likviditet er tillagt større relativ vekt.

Det framgår at selskapene i hovedsak vurderes som å ha en tilfredsstillende økonomi og/eller lav risiko som følge av liten eierandel. Unntakene er Lillehammer Olympiapark AS og Jorekstad Fritidsbad AS, som i tillegg til å ha en økonomisk utvikling som innebærer risiko for Lillehammer kommune, også er selskap som har mistet aktivitet og inntekter i 2020 som følge av Koronakrisen. Det forslås derfor at forsterket eierstyring videreføres for Lillehammer Olympiapark og igangsettes for Jorekstad Fritidsbad.

VURDERING AV REGNSKAPSRESULTAT FRA 2019									
		NØKKELTALL MED UJUSTERTE GRENSEVERDIER			NØKKELTALL MED GRENSEVERDIER JUSTERT FOR FORMÅL MV			KOMMENTAR	
		Lønnsomhet	Soliditet	Likviditet	Lønnsomhet	Soliditet	Likviditet		
Lillehammer Kommunale Eiendomsselskap(LIKE) AS	100,00 %	5,1 %	16,9 %	4,8	5,1 %	16,9 %	4,8	Ikke økonomisk formål, god soliditet/likviditet	
Lillehammer Olympiapark AS	100,00 %	1,9 %	5,3 %	1,2	1,9 %	5,3 %	1,2	Ikke økonomisk formål, men må bygge egenkapital	
LGE Holding AS	77,16 %	1,8 %	63,6 %	0,08	1,8 %	63,6 %	0,08	Spesielle regnskapsmessige forhold som følge av fusjon Eidsiva	
Lipro Kompetanse AS	65,80 %	4,7 %	71,0 %	3,23	4,7 %	71,0 %	3,23	Ikke økonomisk formål, god soliditet/likviditet	
Ikomm AS	51,13 %	13,2 %	43,8 %	1,59	13,2 %	43,8 %	1,59	Utbytte fra 2020	
Jorekstad Fritidsbad AS	37,19 %	-1,0 %	12,7 %	0,19	-1,0 %	12,7 %	0,19	Ikke økonomisk formål, men må bygge egenkapital/likviditet	
Lillehammer Parkering AS	35,00 %	-56,3 %	100,0 %	-	-56,3 %	100,0 %	-	Utredningsselskap, parkering i fjell	
Sentrum Parkering Lillehammer AS	29,20 %	1,7 %	7,5 %	1,4	1,7 %	7,5 %	1,4	Lillehammers andel i selskapet er lagt ut for salg	
Fabrikken AS	26,64 %	6,4 %	-17,0 %	4,05	6,4 %	-17,0 %	4,05	LK ønsker ikke å gå inn med egenkapital	
Østnorsk Filmsenter AS	20,00 %	3,7 %	31,6 %	1,46	3,7 %	31,6 %	1,46	Tilfredstillende	
Kompetanse-, Universitets- og Forskningsfondet Oppland AS	17,86 %	-39,1 %	44,6 %	1,81	-39,1 %	44,6 %	1,81	Tildeling av fondsmidler, avvirket i 2020	
Øya Parkering AS	11,23 %	8,7 %	52,3 %	5,3	8,7 %	52,3 %	5,3	Tilfredstillende	
Hafjell Kvitfjell Alpin AS	10,31 %	3,5 %	62,1 %	2,64	3,5 %	62,1 %	2,64	Kan vurderes avhendet	
Visit Lillehammer AS	9,46 %	-0,4 %	28,4 %	1,34	-0,4 %	28,4 %	1,34	Tilfredstillende	
Kinoalliansen AS	4,00 %	3,2 %	97,0 %	32,33	3,2 %	97,0 %	32,33	Tilfredstillende	
Skåppå Kunskapspark AS	3,97 %	28,7 %	57,7 %	2,33	28,7 %	57,7 %	2,33	Tilfredstillende	
Filminvest AS	3,00 %	-0,1 %	5,2 %	0,18	-0,1 %	5,2 %	0,18	Tilfredstillende pga lav eierandel	
Opplandske Dampskibsselskap AS	1,88 %	-7,3 %	70,1 %	2,19	-7,3 %	70,1 %	2,19	Tilfredstillende pga lav eierandel	
Lillehammer Sentrum Drift AS	1,09 %	5,3 %	23,2 %	1,16	5,3 %	23,2 %	1,16	Tilfredstillende	
GLØR IKS	68,90 %	3,7 %	71,9 %	2,71	3,7 %	71,9 %	2,71	Tilfredstillende	
Kommune C-Sirt IKS	50,00 %	0,1 %	79,8 %	4,95	0,1 %	79,8 %	4,95	Nytt selskap. Forventer ikke overskudd de neste årene.	
Gudbrandsdalen Kriesesenter IKS	37,30 %	2,3 %	25,5 %	4,74	2,3 %	25,5 %	4,74	Tilfredstillende	
Innlandet Revisjon IKS	13,13 %	3,6 %	73,5 %	3,28	3,6 %	73,5 %	3,28	Tilfredstillende	
Støttesenter mot Incest og seksuelle overgrep Oppland IKS	6,66 %	22,4 %	77,2 %	4,16	22,4 %	77,2 %	4,16	Tilfredstillende	
		Fargekode:							
		Ikke tilfredsstillende							
		Svak							
		Tilfredsstillende							
		God							
		Meget god							

Tabell 1. Nøkkeltall for selskap der Lillehammer kommune har en eierandel.